

Muzeološka djelatnost 1995. - 2000. godine

Lada GAMULIN, viši kustos
Muzej hrvatskih arheoloških spomenika
HR - 21000 Split, S. Gunjače b.b.

U izuzešću se obrađuje izložbena i izdavačka djelatnost Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika u razdoblju od 1995. do kraja 2000. godine. Ovaj je period obilježen nizom događanja kako u Muzeju tako i izvan njega što potvrđuje bogatu muzeološku djelatnost, suradnju s drugim ustanovama te događanja u kojima se Muzej nalazio u ulozi organizatora ili suorganizatora. Ovaj petogodišnji period simbolički je okrunjen otvaranjem izložbe Hrvati i Karolinzi u sklopu zajedničkog europskog projekta Karlo Veliki. Stvaranje Europe kojim je obilježen kraj milenija i 1200 godina od krunjenja Karla Velikoga.

1995. godina

Nakon što je prvi put postavljena u Splitu 1988. godine, a potom u Dubrovniku, izložba kustotice ovoga Muzeja Magdalene Dragičević "Srednjovjekovni kostim na području stare hrvatske države" i akademskog slikara Josipa Botterija Dinija "Varijacije na ranoromaničku starohrvatsku plastiku" postavljena je u veljači 1995. godine u Galerijском prostoru Sisak. Prilikom otvaranja održano je i stručno predavanje.

U travnju 1995. godine izložbe su postavljene u Kutini, u Galeriji Muzeja Moslavine.

Ista izložba prikazana je u čast Dana Državnosti i u Arheološkoj zbirci Nina. Izložbu je, kao plod suradnje Arheološkog muzeja Zadar i Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika iz Splita, otvorio prof. dr. Janko Belošević.

U travnju 1995. u organizaciji udruge PINTA Županije splitsko-dalmatinske i Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika, u Muzeju je postavljena izložba "Hrvati u prostoru i vremenu" sačinjena od 50-tak panoa kojima je predstavljena povijest Hrvata od razdoblja narodnih vladara do današnjih dana. Izložba je bila popraćena i tonskim zapisima i video-prilogom a otvorio ju je župan splitsko-dalmatinski Kruno Peronja.

Također u travnju, otvorena je u Muzeju izložba "Krajolik kao dokument". Izložbu zračnih fotografija irskih krajolika snimila je dr. Gillian Barret s katedre za zemljopis na Sveučilištu u Wolverhamptonu u Engleskoj. Izložba je organizirana u suradnji s Odsje-

Izložba Srednjovjekovni kostim na području stare hrvatske države, u crkvi Sv. Barbare na tvrđavi u Kninu

kom za arheologiju Filozofskog fakulteta u Ljubljani. Izloženi manji segment od ukupno 8000 fotografija snimljenih u periodu od 1989. do 1991. pokazuje zanimljivu metodu arheološkog dokumentiranja kojom je u ovom slučaju autorica uvelike dopunila i izmijenila arheološku kartu Irske. Izložbu je otvorio prof. dr. Ivo Babić.

Prigodom Međunarodnog dana muzeja u MHAS-u je predstavljena knjiga "Hrvatski rani srednji vijek" prof. dr. Ive Goldsteina, predstojnika Zavoda za hrvatsku povijest na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. O autoru je govorila mr. V. Delonga, a knjigu su predstavili prof. dr. Željko Rapanić i prof. dr. Nikola Jakšić.

U organizaciji Arheološkog muzeja Zagreb i MHAS-a a pod pokroviteljstvom gradova Splita i Zagreba u lipnju je u MHAS-u otvorena izložba "Od nepobjedivog sunca do sunca pravde". Izložba autorice Branke Migotti koja je pratila 13. međunarodni kongres za starokršćansku arheologiju 1994. u Poreču, Solinu i Splitu govori o prvim tragovima kršćanstva u kontinentalnoj Hrvatskoj. Izložbu je u ime Gradskog poglavarstva otvorio mr. Petar Krolo naglašavajući značaj ove izložbe kao početak suradnje ovih dvaju gradova u desetogodišnjem kulturološkom projektu vezanom uz 1700. obljetnicu grada Splita.

Prigodom Dana europske baštine u Muzeju je održana konferencija za tisak u kojoj su sudjelovali konzervatori Glavnog povjerenstva za zaštitu kulturne i prirodne baštine u Splitu (J. Belamarić, Z. Demori-Staničić, D. Gjeldum i R. Tomić) i predstavnici MHAS-a (A. Milošević i M. Petrincec). Na konferenciji je podneseno bilo je izvješće o stanju spomenika u donedavno okupiranom dalmatinskom zaleđu.

Krajem listopada izložba "Srednjovjekovni kostim na području stare hrvatske države" postavljen je i u Muzeju Hrvatskog primorja u Rijeci.

U povodu 100. godišnjice osnutka Prvog muzeja hrvatskih starina - na zgradu franjevačkog samostana Sv. Ante u Kninu

Otkrivanje spomen ploče na zgradi Prvog muzeja hrvatskih spomenika u Kninu

postavljena je spomen-ploča. Prigodnom rječju otkrio ju je dr. Dušan Jelovina, dugogodišnji ravnatelj Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika. U organizaciji Muzeja i Hrvatskog arheološkog društva, otkriveno je brončano poprsje fra Luje Maruna utemeljitelja Hrvatskog starinarskog društva što ga je izradio kipar Fabijan Bakulić. Tom su se prilikom nazočnima obratili Ministar kulture RH Zlatko Vitez, ravnatelj Muzeja Ante Milošević i predsjednik Hrvatskog arheološkog društva Ante Rendić-Miočević.

U crkvi Sv. Barbare na Tvrđavi u Kninu postavljene su spomenute izložba "Srednjovjekovni kostim na području stare

Uzvanici na otkrivanju spomen poprsja Luji Marunu na Kninskoj tvrđavi

Ministar kulture RH Zlatko Vitez otkriva spomen poprsje Luji Marunu na Kninskoj tvrđavi

hrvatske države" i "Varijacije na ranoromaničku starohrvatsku plastiku". Izložbe je otvorio Ministar kulture RH Zlatko Vitez.

U organizaciji Društva prijatelja kulturne baštine iz Splita Tonći Burić, viši kustos MHAS-a održao je u listopadu 1995. godine predavanje pod nazivom "Sv. Juraj od Putalja - rezultati istraživanja" .

Na poticaj fra Stipe Marčinkovića, gvardijana franjevačkog samostana u Jajcu, dopremljen je na čuvanje i konzervaciju stakleni sarkofag s navodnim ostacima posljednjeg bosanskog kralja Stjepana Tomaševića.

U sklopu Međunarodnog znanstvenog skupa na temu "Područje šibenske županije od pretpovijesti do srednjeg vijeka" održanog u listopadu, otvorena je izložba "Bribir u srednjem vijeku".

Prigodom održavanja skupa Hrvatskog arheološkog društva u rujnu je u Šibeniku postavljena izložba "100 godina Starohrvatske prosvjete". Uz naslovnice pojedinih brojeva izloženi su vrijedni primjerci starohrvatskog nakita. Autor izložbe bio je Hrvoje Gjurašin, a postava Željko Kovačić.

U okviru svog prvog službenog posjeta Hrvatskoj, izaslanstvo književnika Kine s predstavnicima svojih domaćina Društvom hrvatskih književnika tijekom dvodnevnog boravka posjetilo je MHAS.

U crkvu Sv. Spasa na vrelu Cetine ugrađena je početkom prosinca kopija ulomka dovratnika koji su pravoslavni svećenici iz dragovičkog manastira otukli 1983. godine u nastojanjima da izbrišu tragove ranosrednjovjekovnog postanka i starohrvatske pripadnosti te crkve. Prema fotografskoj dokumentaciji repliku je izradio muzejski restaurator Miran Palčok. Tom se prigodom okupljenim novinarima obratio ravnatelj MHAS-a Ante Milošević i prof. dr. Tomislav Marasović, koji je i sâm kao mladi suradnik akademika Gunjače bio jedan od istraživača crkve.

Izložba "100 godina Starohrvatske prosvjete" priređena je u Muzeju u prosincu. Otvaranje izložbe bila je prigoda za pred-

Izložba u prigodi proslave 100-te obljetnice Starohrvatske prosvjete u Županijskom muzeju u Šibeniku

stavljanje najnovijih izdanja MHAS-a: SHP sv. 21, Bribir u srednjem vijeku i Knin - hrvatska srednjovjekovna prijestolnica.

U Muzejsko-izložbenom prostoru Podvorje u Kaštel Sućurcu otvorena je u prosincu 1995. izložba "Sv. Juraj od Putalja". Ovom su izložbom predstavljeni rezultati arheoloških istraživanja koja se na lokalitetu Putalj sustavno provode od 1988. godine pod vodstvom Tonća Burića, višeg kustosa MHAS-a. Izložbu je otvorio akademik Kruno Prijatelj.

1996. godina

Izložba "100 godina Starohrvatske prosvjete" u ožujku je postavljena u Zagrebu. O povijesti glasila što ga je prije 100 godina pokrenuo fra Luj Marun, govorio je ravnatelj Arheološkog muzeja Zagreb, Ante Rendić-Miočević. Izložbu je otvorila ministrica kulture RH mr. Branka Šulc. Tijekom te godine izložba je postavljena u Kninu, Bolu i Korčuli.

U svibnju 1996. godine u Muzeju je održan seminar o keramici koji je vodio J. W. Hayes sa Sveučilišta u Oxfordu, vrstan poznavatelj antičke i kasnoantičke keramike mediteranskog prostora. Tom je prilikom izvršena i ekspertiza keramičkih posuda koje su donosili građani.

U sklopu šestomjesečnog obilježavanja obljetnice nalaza natpisa kneza Branimira, u Muzeju je krajem srpnja 1996. godine otvorena izložba *Vukovar - Lijeva bara*. Njen autor dr. Željko Demo izložbom je želio predstaviti arheološke nalaze s istočnog dijela hrvatskog Podunavlja. Izložba je postavljena suradnjom Arheološkog muzeja Zagreb, Muzeja grada Vukovara i MHAS-a.

U kolovozu je u Muzeju predstavljen kulturno-povijesni vodič "Split u starohrvatsko doba" prof. dr. Tomislava Marasovića.

Nedugo zatim predstavljeno je prvo djelo u seriji Monografije i katalozi, "Crkva Sv. Jurja u Splitu" autorâ J. Marasovića, T. Marasovića i M. Marasović.

U zgradi Prvog muzeja hrvatskih spomenika u Kninu u listopadu je prigodno obilježena 100. obljetnica Starohrvatske

Izložba Krajolik kao dokument koju je u ime autorice dr. G. Barret u MHAS-u priredila prof. D. Grossman iz Ljubljane

prosvjete i 125. godišnjica nacionalne arheologije. Mr. Vedrana Delonga predstavila je novi kulturno-povijesni vodič Muzeja "Knin - hrvatska srednjovjekovna prijestolnica" autora prof. dr. Nikole Jakšića i "Vukovar - Lijeva bara" autora Željka Deme. Nakon izlaganja Nikole Jakšića o povijesti Zvonimirova grada otvorena je izložba *100 godina Starobrvatske prosvjete*. Izložba je organizirana u suradnji Povjerenika Vlade RH za Knin Zvonimira Puljića i MHAS-a.

Ravnatelj MHAS-a, Ante Milošević primljen je u članstvo Njemačkog arheološkog instituta kao peti Hrvat u sedamdesetgodišnjoj povijesti te ugledne arheološke ustanove.

U organizaciji Povjerenstva za popularizaciju muzejsko-galerijske djelatnosti Ureda za prosvjetu i kulturu Splitsko-dalmatinske županije u prosincu je u MHAS-u predstavljen obrazovni projekt "Što je oduševilo profesora Baltazara?". Cilj ovog projekta bio je uspostavljanje što bolje suradnje između kulturnih ustanova, vrtića, škola i fakulteta. Projekt su predstavile autorice Tončika Cukrov, kustos za edukaciju u MDC-u i Mila Škarić, kustos-pedagog u Arheološkom muzeju Zagreb. Istom prigodom, M. Škarić je predstavila muzejski program za djecu "Arhimir" te program za slijepe posjetitelje muzeja.

Još jedan u nizu kulturno povijesnih vodiča u izdanju Muzeja, "Sinj i Cetina u starohrvatsko doba" autora Ante Miloševića, predstavljen je u siječnju u Sinju.

U travnju 1997. godine u Muzeju je održana promocija knjige "Ukrajina - kulturne veze od Jadrana do Dnjepra", autora dr. Eugena Paščenka, prvog tajnika ukrajinskog veleposlanstva u Hrvatskoj.

Vodič "Sinj i Cetina u starohrvatsko doba" i "Vrlika" predstavljeni su u Muzeju u travnju 1997. Ova najnovija izdanja Muzeja predstavio je prof. dr. Tomislav Marasović. Tom je prilikom otvorena izložba Sv. Juraj od Putalja kojom su predstavljeni rezultati arheoloških istraživanja lokaliteta, uređenog u, dosad jedini arheološki park u srednjoj Dalmaciji. Izložbu je otvorio župan splitsko-dalmatinski Kruno Peronja.

1997. godina

S promocije knjige V. Delonga, Latinski epigrafički spomenici u ranosrednjovjekovnoj Hrvatskoj

Promocija knjige V. Delonga, Latinski epigrafički spomenici u ranosrednjovjekovnoj Hrvatskoj u ambijentu izložbe Ranoromanički natpisi Splita

Povodom tiskanja knjige mr. Vedrane Delonge "Latinski epigrafički spomenici u ranosrednjovjekovnoj Hrvatskoj", akademik Vlatko Pavletić, predsjednik Sabora RH, primio je predstavnike MHASa, ravnatelja A. Miloševića, mr. V. Delongu, prof. dr. Ž. Rapanića i prof. dr. N. Jakšića. Knjiga je objavljena u nakladi od 800 primjeraka a tiskana je na hrvatskom i engleskom jeziku.

Ova monografija predstavljena je u MHAS-u povodom Međunarodnog dana muzeja uz otvaranje izložbe o ranosrednjovjekovnoj epigrafici. Knjigu su predstavili prof. dr. J. Belošević, prof. dr. N. Jakšić te prof. dr. Ž. Rapanić.

Na blagdan Spasova u MHAS-u je otvorena izložba *Sv. Spas u Vrh Rici*. Izložbu je otvorio mr. B. Biškupić, ministar kulture Republike Hrvatske.

Predstavljene su i znanstvene monografije (dvobroj časopisa SHP) "Sv. Spas u Vrh Rici" i "Kasnoantičko groblje kod crkve Sv. Spasa u Vrh Rici" čime se istodobno obilježava 100. obljetnica glasila koje je u okviru Hrvatskog starinarskog društva u Kninu pokrenuo fra Lujo Marun, kao i 50 godina od istraživanja ovog lokaliteta koje je predvodio akademik Stjepan Gunjača. Izdanje je predstavio prof. dr. Željko Rapanić, član uredništva časopisa, a u ime domaćina nazočnima se obratio ravnatelj Muzeja Ante Milošević.

Ministar kulture RH mr. Božo Biškupić na otvorenju izložbe Sveti Spas u Vrh Rici

Na sjednici Muzejskog vijeća početkom lipnja 1997. godine program dovršenja stalnog postava MHAS-a našao se na listi prioriteta u okviru Programa kulturne politike.

Izložba Sveti Spas u Vrh Rici

Izložba "Sv. Spas u Vrh Rici", krajem siječnja 1998. godine otvorena je u Muzeju Slavonije u Osijeku. Pri otvaranju izložbe, kustosica MHASa Maja Petrinec predstavila je rezultate arheoloških istraživanja provedenih oko crkve Sv. Spasa, izuzetnog arhitektonskog sklopa iz 9. stoljeća. Izložbu je otvorila Anica Horvat, osječko-baranjska županica.

1998. godina

Početkom travnja, 1998. godine otvoren je lapidarij MHAS-a. U njemu je izložen arheološki materijal sa srednjovjekovnih crka-

Otvorenje lapidarija u atriju Muzeja

va s područja oslobođenih "Olujom", od koji su mnogi po prvi put predstavljeni javnosti. Lapidarij je svečano otvorio splitski gradonačelnik Ivan Škarić. Autor postava lapidarija je dipl. arh. Robert Pleić.

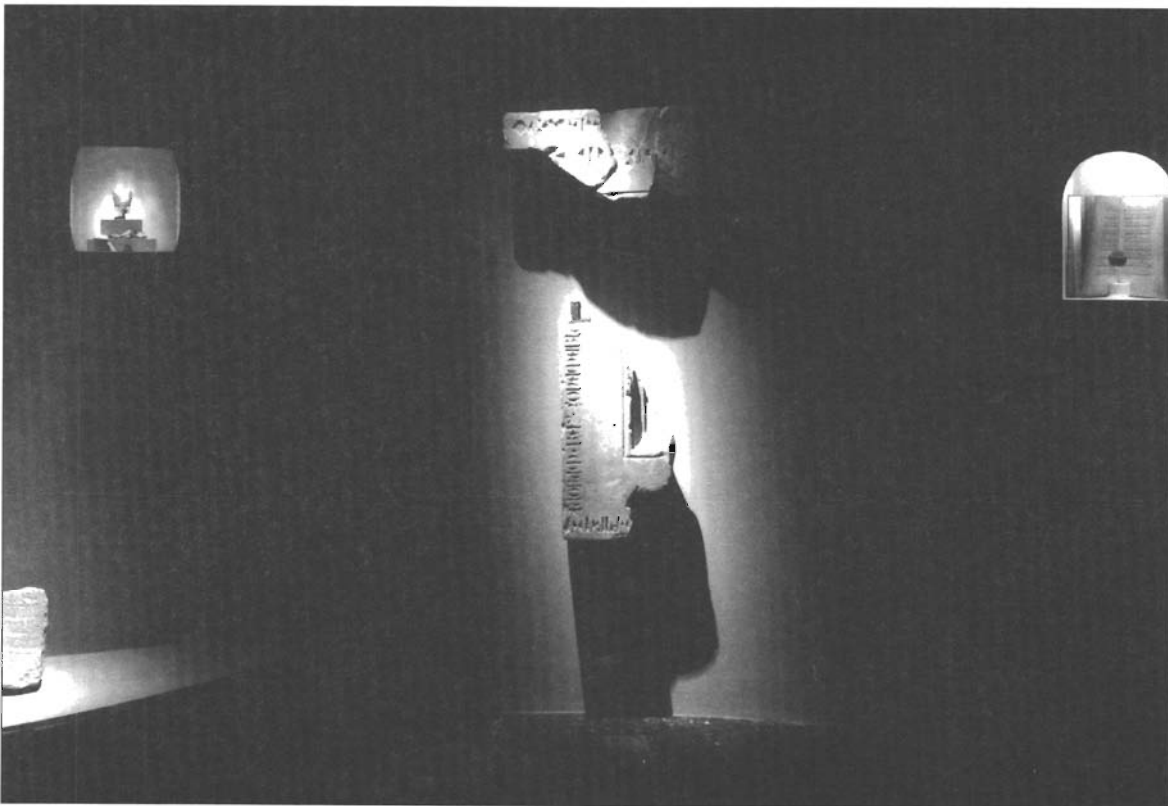
Nedugo zatim otvorena je izložba *Ostrovica kod Bribira*. Autori izložbe koja nakon desetogodišnjeg istraživačkog rada rasvjetljava tisućljetnu slojevitost ove gradine su kustosi Vedrana Delonga i Tonči Burić.

Na Bribirskoj glavici krajem travnja 1998. godine otvorena je muzejska arheološka zbirka u kojoj su predstavljeni rezultati dosadašnjih istraživanja toga nalazišta. Najveći dio nalaza čuva se u MHAS-u i Županijskom muzeju u Šibeniku, dok ova zbirka na Bribirskoj glavici predstavlja tek manji dio.

*Dr. Ivo Babić na otvorenju izložbe
Ostrovica kod Bribira*

Interijer izložbe Ostrovica kod Bribira

Otvorenje arheološke zbirke na
Bribirskoj glavici

Povodom Međunarodnog dana muzeja u Muzeju je predstavljena knjiga Ante Miloševića "Arheološka topografija Cetine". Knjiga je tiskana pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture RH, a predstavili su je prof. dr. Željko Rapanić, prof. dr. Slobodan Čaće i prof. dr. Nenad Cambi.

U sklopu priprema za europski projekt "Karlo Veliki. Stvaranje Europe" i izložbe *Hrvati i Karolinzi* kao njenog sastavnog dijela, 18. rujna, 1998. formirano je vijeće izložbe u sastavu: prof. dr. Mladen Ančić, prof. dr. Miljenko Jurković i prof. dr. Željko Rapanić, prof. dr. Nikola Jakšić, mr. Vedrana Delonga, prof. Ivan Matejčić i Ante Milošević. Sudjelujući u projektu koji se održava pod pokroviteljstvom Europske komisije, Muzej se uključio u veliki muzeološki projekt obilježavanja 1200 godina krunidbe Karla Velikoga.

Na urbanom arheološkom lokalitetu *ad basilicas pictas* u produkciji Konzervatorskog odjela Split u suradnji sa studijom AVS Broadcast Split snimljen je u srpnju film i obnovljen obred prvotnog krštenja. U filmu radenom prema scenariju Vesne Božanić sudjelovao je Tomislav Šeparović, kustos MHAS-a.

Predstavljanje knjige Arheološka
topografija Cetine, autora A. Miloševića

Sarkofag kraljice Jelene u MHAS-u u scenografiji izložbe povodom 100-te obljetnice otkrića sarkofaga

U organizaciji Arheološkog Muzeja Zadar i MHAS-a u rujnu 1998. godine u Arheološkom muzeju Zadar otvorena je izložba *Ostrovica kod Bribira*. Izložba čiji su, autori kustosi V. Delonga i T. Burić ostvarena je pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture Republike Hrvatske. Na otvaranju izložbe prisutnima se obratio ravnatelj MHAS-a A. Milošević, pozdravivši među njima i sudionike znanstvenog skupa o hrvatskoj srednjovjekovnoj diplomaciji, predvođene dr. Ivom Sanaderom.

Dana 19. rujna, 1998. godine u MHAS-u su se sastali predstavnici gradova nositelja projekta *Karlo Veliki - stvaranje Europe*. Tom je prilikom usvojen logotip projekta koji se na prijelazu tisućljeća imao odvijati u pet europskih gradova.

Izložba *Ranoromanički natpisi grada Splita i Natpisi hrvatskih vladara od 9. - 11. stoljeća* postavljena je uoči dolaska pape Ivana Pavla II. u Split. Autori izložbi su mr. Vedrana Delonga i fotograf Zoran Alajbeg.

Prigodom obilježavanja 100. obljetnice otkrića sarkofaga kraljice Jelene, u listopadu je u MHAS-u predstavljena grafička mapa *"Helena regina"*. Mapa sadrži 7 serigrafija u boji akademskog slikara Josipa Botteri Dinija. Grafike su izložene u središnjoj

Predavači u prigodi obilježavanja 100-te obljetnice otkrića sarkofaga kraljice Jelene i promocija grafičke mape Helena regina, akad. slikara Josipa Botteri Dinija

Otvorenje izložbe Sv. Marija Mala kraj Bala i Sv. Toma kraj Rovinja

dvorani oko kraljičina sarkofaga. Grafike u mapi popraćene su tekstovima prof. dr. Ž. Rapanića, T. Burića i mr. V. Delonge.

U Kaštel Starom u studenome je održan znanstveni skup pod nazivom "Zaštitimo Kaštela za budućnost". Na skupu je sudjelovao kustos Muzeja Tonći Burić, a skup je priredila Matica hrvatska Kaštela u suradnji sa splitskim odjelom Hidrometeorološkog zavoda.

Na Međunarodnom središtu hrvatskih sveučilišta početkom studenog 1998. godine predstavljena je knjiga dr. Željka Pekovića "Dubrovnik - nastanak i razvoj srednjovjekovnog grada" i kulturno-povijesni vodič "Elafiti u srednjem vijeku" autora Tomislava Marasovića.

U Muzeju Mimara, u studenome 1998. godine u nazočnosti ministra kulture RH mr. Bože Biškupića u sklopu mjeseca hrvatske knjige MHAS se predstavio sa svojih 10 izdanja tiskanih u 1998. godine Istom prigodom najavljen je i projekt *Karlo Veliki - stvaranje Europe*.

Muzej je u studenome predstavio tri svoja nova izdanja: Starohrvatsku prosvjetu sv. 24 i 25 te monografiju "Starinarski dnevnic i fra Luje Maruna". Nove sveske *Starohrvatske prosvjete* predstavio je dr. Ivo Babić, rektor Sveučilišta u Splitu, a monografiju prof. dr. Nikola Jakšić. Tom je prigodom otvorena izložba *Sv. Nikola i Sv. Mihajlo na Koločepu - konzervatorski zahvati 1997/98*. Izložbu je priredila Uprava za zaštitu kulturne baštine - Konzervatorski odjel u Dubrovniku a sadrži fotografsku dokumentaciju lokaliteta i grafičke rekonstrukcije objekata kao i izvorne kamene fragmente. Prigodnu riječ prilikom otvaranja izložbe kazali su Žana Baća, ravnateljica dubrovačkog Konzervatorskog zavoda i prof. dr. Tomislav Marasović.

U prosincu 1998. godine u Muzeju je otvorena humanitarna izložba slika Bože Drmića. Autor se predstavio sa 32 rada izrađenih tehnikom ulja na platnu. Organizator ove izložbe prodajnog karaktera bila je Županijska liga za borbu protiv raka.

1999. godine

U veljači 1999. godine u Konzervatorskoj galeriji postavljena je izložba "Sv. Marija kraj Bala i Sv. Toma kraj Rovinja". Izložbu o ovim dvjema istarskim srednjovjekovnim crkvicama priredio je Konzervatorski odjel Državne uprave za zaštitu spomenika iz Rijeke. Izložbom je prikazana dokumentacija o višegodišnjim radovima na ovim ruševnim zdanjima. Izložbu je otvorio mr. Joško Belamarić, a o konzervatorskim radovima u crkvicama govorio je prof. Ivan Matejčić.

U Ministarstvu kulture RH predstavljen je 12. svibnja, 1999. godine projekt izložbe *Hrvati i Karolinzi* u sklopu projekta *Karlo Veliki - stvaranje Europe*. O Projektu su govorili mr. Božo Biškupić, ravnatelj MHAS, Ante Milošević i član Odbora izložbe prof. dr. Miljenko Jurković.

U ovoj godini MHAS je Međunarodni dan muzeja obilježio nizom događanja održanih u Muzeju i izvan njega.

U Domu za djecu "Maestral" predstavljena je bojanica MHAS. Idućeg dana u prostorijama bolničke škole na Odjelu pedijatrije Klinički bolnički centar Firule predstavljen je prigodni radni list "Karlo Veliki". Navečer je u Muzeju otvorena izložba *Bartul Petrić, akademski slikar muzejski dokumentarist*. Na izložbi su predstavljene grafike, crteži u ugljenu i tušu, akvareli i ulja na platnu u vlasništvu Muzeja, Galerije umjetnina u Splitu, Galerije Juraj Plančić u Starome Gradu i Moderne galerije u Zagrebu. Autor izložbe je Ljubomir Gudelj, kustos Muzeja. Slijedilo je otvorenje izložbe *Oblik vremena* za slijepe i slabovidne osobe. Prisutnima se obratio A. Kelava dopredsjednik Udruge slijepih Split, a izložbu je otvorila Antonija Uglešić, predsjednica Lions Cluba Marjan, udruge koja je dijelom novčano potpomogla izložbu.

U organizaciji Hrvatske matice iseljenika u Muzeju je u srpnju otvorena izložba Ante Sardelića, akademskog kipara i slikara. Izložbu su tvorile grafike i poezija pod nazivom "Vječna domovina".

Izložbom *Antička figuralna bronca iz Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika* koja je otvorena u Konzervatorskoj galeriji krajem srpnja predstavljeni su nalazi, koji su se čuvali u Muzeju još od fra Luje Maruna. Autor izložbe je Tomislav Šerparović, kustos MHAS, a izložbu je otvorio prof. dr. Nenad Cambi.

Sarkofag s navodnim ostacima Stjepana Tomaševića, dopremljen u Muzej 1996. godine, po završenoj konzervaciji vraćen je u Jajce u rujnu 1999. godine gdje je, budući da su za to stečeni uvjeti, bio položen u zemlju prilikom blagoslova obnovljenog franjevačkog samostana Sv. Luke u Jajcu.

Početkom rujna u Muzeju je predstavljen projekt *Karlo Veliki. Stvaranje Europe*. Prikazana "multimedia" promovirana je u Paderbornu, koja je kasnije pratila sve izložbe Projekta. Splitskoj je javnosti predstavljen i veliki katalog izložbe u Paderbornu, prve u nizu izložbi u okviru ovog Projekta. U ime tvrtke *Gloster i Net*

Slijepi posjetitelji na izložbi
Oblik vremena

media Branka Brekalo predstavila je web stranice Muzeja kojima se najavljuje izložba *Hrvati i Karolinzi* i cjelokupni projekt.

Izložba *Oblik vremena* u rujnu je bila postavljena u Dubrovniku, u palači Ranjina. Suorganizator izložbe je Udruga slijepih dubrovačko-neretvanske županije. Potom je, povodom Međunarodnog dana bijelog štapa, početkom listopada izložena u Puli. Izložbu u *Galeriji Cvajner* otvorio je pulski gradonačelnik Armando Debeljuh.

Krajem siječnja u Arheološkom muzeju Zagreb postavljena je izložba "Očekujući arheološku zbirku Franjevačkog muzeja u Livnu". Ovom je prigodom predstavljeno izdanje Muzeja "Arheološka zbirka Franjevačkog muzeja u Livnu" autorâ M. Petrincec, T. Šeparović i kustosa Muzeja fra Bone Mate Vrdoljaka tiskane krajem 1999. godine. Izložba i knjiga plod su višegodišnje suradnje Muzeja, Franjevačkog samostana na Gorici u Livnu i Poglavarstva grada Livna. Izložba je početkom ožujka predstavljena u Splitu gdje su posjetitelji imali prilike vidjeti zanimljive eksponate koji svjedoče o bogatstvu livanjskog kraja od pretpovijesti do našeg doba a koje su tijekom godina obrađivali konzervatori Muzeja. Izložbu u Splitu otvorio je mr. Joško Belamarić.

Krajem ožujka 2000. godine Muzej je svoja vrata zatvorio za posjetitelje zbog priprema za predstojeću izložbu *Hrvati i Karolinzi*. U narednom se periodu izložbena djelatnost Muzeja nastavila u Konzervatorskoj galeriji.

Ministar kulture dr. Antun Vujić posjetio je Muzej gdje se upoznao sa tijekom priprema izložbe *Hrvati i Karolinzi*.

Sredinom travnja otvorena je u Konzervatorskoj galeriji izložba *Antički zlatnici iz Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika*, autora Tomislava Šeparovića. Izložbom su predstavljeni zlatnici iz numizmatičke zbirke Muzeja iz razdoblja od sredine 1. do kraja 5. stoljeća. Izložbu je otvorio prof. dr. Nenad Cambi.

Povodom Međunarodnog dana muzeja predstavljena je knjiga prof. dr. Željka Rapanića "Baština na dlanu" u izdanju MHAS-a. O

2000. godina

knjizi su govorili mr. Joško Belamarić i Bože V. Žigo i autor.

Istim je povodom u Muzeju otvorena Muzejska igraonica. Kratki scensko-glazbeni program izvela su djeca vrtića *Šareni svijet*, a sve prisutne prigodnim je riječima pozdravila Dunja Pivac, asistent na Umjetničkoj akademiji u Splitu.

U Arheološkom muzeju u Zadru predstavljena knjiga Philipa Barkera "Tehnike arheoloških iskopavanja". Izdavač ove knjige objavljene u prijevodu s engleskog jezika je MHAS i Odsjek za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zadru. O knjizi su govorili Branko Kirigin i prof. dr. Brunislav Marjanović. Potom je otvorena izložba *Antički zlatnici iz Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika*. Izložbu je otvorio prof. dr. Nikola Jakšić.

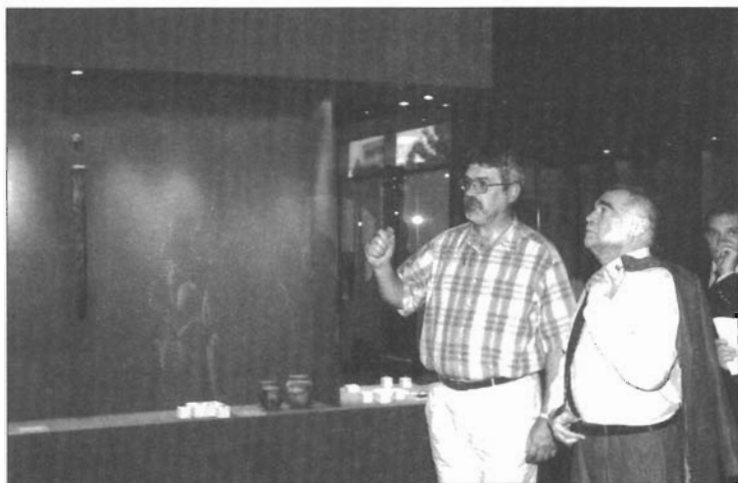
Krajem lipnja izložba *Hrvati i Karolinci* i projekt *Karlo Veliki - stvaranje Europe* predstavljeni su u Muzeju Mimara. O predstojećoj splitskoj izložbi govorili su prof. dr. Nikola Jakšić, prof. dr. Miljenko Jurković, Ivan Matejčić i Ante Milošević.

Kulturno-povijesni vodič *Benkovac i okolica u srednjem vijeku* prof. dr. Nikole Jakšića predstavio je prof. dr. Mladen Ančić.

Scenografija na ulazu u Muzej
u vrijeme izložbe Hrvati i Karolinci

Predsjednik RH Stjepan Mesić na izložbi Hrvati i Karolinzi

Sredinom kolovoza izložba *Antički zlatnici Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika* postavljena je u Dubrovniku.

Krajem kolovoza u Konzervatorskoj galeriji otvorena je izložba terakotnih ikona iz Makedonije. Na izložbi su predstavljene kopije ikona pronađenih unutar gradskog kompleksa Viničko Kale, vjerojatno iz 6. stoljeća. Izložbu su organizirali Muzej Makedonije u Skopju i Muzej hrvatskih arheoloških spomenika Split. Izložbu je otvorio dr. Emilio Marin.

U Muzeju je u sklopu priprema za izložbu *Hrvati i Karolinzi* po prvi put rekonstruiran ciborij iz Novigrada. Za tu je priliku izrađen čelični kostur ciborija koji je nekad pripadao krstionici. Nakon izložbe, ciborij je zajedno s konstrukcijom bio vraćen u Novigrad.

Početak prosinca u travnjak ispred Muzeja "zabijen" je golemi mač dugačak 5 metara težine 300 kg kao najava izložbe krajem mjeseca. Mač su izradili konzervatori Muzeja Dalibor Popović, Miran Palčok, Marko Rogošić i Ante Šundov.

Nakon opsežnih organizacijskih priprema i prostornog preuređenja interijera Muzeja 20. prosinca 2000. godine svečano je otvorena izložba *Hrvati i Karolinzi*. Izložbu je prigodnim riječima otvorio ministar kulture RH dr. Antun Vujić, a uzvanicima se u ime organizatora - Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika obratio ravnatelj Ante Milošević i prof. dr. Gian Pietro Brogiolo u ime europskih partnera u projektu Karlo Veliki - stvaranje Europe.

The paper reviews activities of the Croatian Archaeological Monuments Museum over the last five years.

The activities included exhibitions, publishing, presentation of books and catalogues published by the Museum.

Museum activities from 1995 to 2000